

ORTAÖĞRETİM
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

ÇALIŞMA DEFTERİ

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

11

Ünite

ELEŞTİRİ / MÜLAKAT / RÖPORTAJ

Konu

- Cumhuriyet Öncesinde Eleştiri
- Cumhuriyet Dönemi'nde Eleştiri
- Cumhuriyet Öncesinde Mülakat
- Cumhuriyet Dönemi'nde Mülakat
- Cumhuriyet Dönemi'nde Röportaj
- Anlatım Bozuklukları
- Cümle Öğeleri
- Yazım ve Noktalama

OGM
MATERYAL

8.
SAYI

ÖN SÖZ

Sevgili Öğrenciler,

Bu çalışma defterinde öğretim süreçleri içerisinde kazandığınız bilgi ve becerileri kullanmanıza olanak tanıyacak çeşitli düzeylerde ve yapılar da etkinlikler bulunmaktadır. Bu etkinliklerle hem okulda işle miş olduğunuz konuları tekrar etme hem de akademik gelişiminizi izleme imkânı bulacaksınız. Bu amaçla hazırlanan çalışma defterinde yer alan etkinlikler, bilişsel alan basamaklarını içerecek şekilde yapılandırılmıştır.

Çalışma defterinde boşluk doldurma, eşleştirme, çoktan seçmeli, açık uçlu, kısa cevaplı madde tipi etkinliklerinin yanı sıra bil-bul-çöz, kelime avı ve sudoku gibi içeriklerle keyifli vakit geçirmenizi sağlayan etkinlikler de yer almaktadır. Ayrıca "Hatırlıyor muyum?" bölümüyle akademik açıdan öz değerlendirmenizi yapabilecek ve eksik olduğunuz konuları karekodlar aracılığıyla tekrar etme fırsatı bulacaksınız.

Alanında yetkin uzmanlarca titizlikle hazırlanmış olan bu çalışma defteri ile akademik gelişiminize katkı sunmayı amaçlamaktayız. Bu çalışmanın eğitim hayatınızda olumlu yansımalarını görmek dileğiyle...

Hatırlıyor muyum?

Aşağıdaki bilgileri hatırlayıp hatırlamadığınızı ilgili bölüme işaretleyiniz. Puan durumunuza göre aşağıdaki karekodları okutarak konu eksiklerinizi tamamlayınız.

1

Sanat, edebiyat ya da düşünce alanlarında yazılmış herhangi bir eserin olumlu ve olumsuz yönlerinin belge ve örneklere dayanılarak incelendiği yazı türüne eleştiri (tenkit) denir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

2

Eleştiri de bir eserin anlaşılmasını sağlamak, zayıf ve güçlü yönlerini ortaya koymak esas amaçtır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

3

Eleştiri de öncelikli olarak eser tanıtılır, daha sonra biçim ve içerik açısından eserin sahip olduğu özellikler tespit edilir ve edebiyat dünyasındaki yeri ve değeri açıklanır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

4

Eleştirmen hem bilgi, belge ve tanıklardan hem de çeşitli bilim dallarından faydalanır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

5

Eleştirilerde eser değerlendirilirken yazıldığı dönemin hâkim zihniyeti, beğenileri, güzellik anlayışı vb. ölçütlere dikkat edilir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

6

Eleştiri yazılarında açıklayıcı ve kanıtlayıcı anlatımdan yararlanır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

7

Konu ve konuyu ele alış biçimi bakımından eleştiri; sanatçıya dönük, eserle dış dünyaya dönük, esere dönük ve okura dönük olmak üzere dört gruba ayrılır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

8

Sanatçıya dönük eleştiride, eserle yazarın yaşamı ve kişilik özellikleri arasında kurulan ilgi sayesinde eser açıklanmaya çalışılır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

9

Eserle dış dünyaya dönük eleştiride, eserin doğmasında etkili olan tarihsel ve toplumsal şartlar tespit edilir ve eser bu yolla açıklanmaya çalışılır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

10

Esere dönük eleştiride, eleştirmen esere biçim özellikleri açısından yaklaşır. Eseri oluşturan yapı öğelerinin bağı irdelenerek eser açıklanmaya çalışılır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

11

Okura dönük eleştirinin merkezinde okur vardır. Herhangi bir kurala bağlı olmadan süren bu eleştiri türünde tek ölçüt okurun beğenisidir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

12

Eleştirmenin tavrı açısından eleştiri, öznel ve nesnel olmak üzere iki biçimdedir. Öznel eleştiride eleştirmen, ya sanatçıya ya da okura dönük eleştiri yapar. Nesnel eleştiride ise esere veya dış dünyaya dönük tutum ön plandadır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kismen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

13

Öznel eleştiriye "izlenimci eleştiri" de denir. Bu eleştirilerde eleştirmenin sanat eseri karşısındaki kişisel tavrı ön plandadır. Eleştirmen eserden aldığı zevki yansıtır. Nesnel eleştiri, eleştirmenin belirli ölçütlerle esere yaklaştığı eleştiri türüdür.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

14

Divan edebiyatındaki tezkireler, ilk eleştiri örnekleridir. Modern anlamda ilk eleştiri yazıları Tanzimat Dönemi'nde kaleme alınmıştır. Namık Kemal'in "Lisan-ı Osmanî'nin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülahazatı Şamildir" adlı yazısı Türk edebiyatının ilk eleştirisi kabul edilir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

15

Ziya Paşa'nın "Şiir ve İnşa"sıyla "Harâbât"ı; Namık Kemal'in "Tahrîb-i Harâbât"ı ve "Takip"i; Recaizade Mahmut Ekrem'in "Talim-i Edebiyat", "Takdir-i Elhan" ve "Zemzeme"si; Muallim Naci'nin "Demdeme"si eleştiri türünün Tanzimat Dönemi'ndeki örneklerindedir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

16

Servetifünun Dönemi'nde Hüseyin Cahit'in "Kavgalarım", Ahmet Şuayp'ın "Hayat ve Kitaplar" adlı eserleri; Millî Edebiyat Dönemi'nde Ali Canip'in "Millî Edebiyat Meselesi ve Cenap Bey'le Münakaşalarım" adlı eseri eleştiri türünün örneklerindedir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

17

Cumhuriyet Dönemi'nde Orhan Şaik Gökyay'ın "Destursuz Bağa Girenler", Mehmet Kaplan'ın "Şiir Tahlilleri", Berna Moran'ın "Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış", Fethi Naci'nin "Yüz Yılın 100 Türk Romanı", Gürsel Aytac'ın "Çağdaş Türk Romanı Üzerine İncelemeler" adlı eserleri eleştiri türünün tanınmış örneklerindedir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

18

Belli bir konudaki görüşlerini öğrenmek amacıyla alanında söz sahibi kişi ya da kişilerle yapılan görüşmeye mülakat denir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

19

Mülakat türü temelde diyaloglara dayanır. Açıklayıcı ve öyküleyici anlatım biçimleri mülakat türünün temel anlatım biçimleridir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

20

Cumhuriyet Dönemi'nde Hikmet Feridun Es'in "Bugün de Diyorlar ki", Mustafa Baydar'ın "Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar", Gavsı Ozansoy'un "40 Yıl Sonra Diyorlar ki", Yaşar Nabi Nayır'ın "Edebiyatçılarımız Konuşuyor", Sermet Sami Uysal'ın "Yahya Kemal'le Sohbetler", Nurullah Berk'in "Ustalarla Konuşmalar", Abdi İpekçi'nin "Liderler Diyor ki" adlı eserleri mülakat türünün tanınmış örneklerindedir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

21

Yazarın bir konu, eşya, yer ya da bir eserle ilgili olarak yaptığı araştırma, inceleme ve soruşturmaya dayanan bilgileri kendi bakış açısından aktardığı gazete ve dergi yazılarına röportaj denir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

22

Röportajda anlatılanlar fotoğraflarla, belgelerle desteklenir ve zenginleştirilir. Muhataplara soru sormayla beraber bir olayı öyküleme, izlenim ve betimlemelere yer verilir. Röportajlarda bir olayı sorgulamak, bir gerçeği ortaya koymak, kamuoyunu aydınlatmak amaçlanır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

23

Röportaj; konularına göre bir yeri konu alan, eşyayı konu alan ve insanı konu alan röportajlar olmak üzere üç grupta toplanır.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

Hatırlıyor muyum?

24

Türk edebiyatında modern anlamda röportaj türünün ilk örneğini Ruşen Eşref Ünaydın vermiştir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

25

Cumhuriyet Dönemi'nde Yaşar Kemal'in "Çukurova Yana Yana, Bir Bulut Kaynıyor, Peri Bacaları, Bu Diyar Baştan Başa", Fikret Otyam'ın "Ha Bu Diyar, Toprak-sızlar", Tahir Kutsi Makal'ın "İç Göç, Acı Yol", Halil Aytekin'in "Doğuda Kıtık Vardı", Necmi Onur'un "Mezarlarında Yaşayanlar", Celalettin Çetin'in "Büyük Göç" adlı eserleri röportaj türünün tanınmış örneklerindedir.

Hatırlıyorum
2 Puan

Kısmen Hatırlıyorum
1 Puan

Hatırlamıyorum
0 Puan

DEĞERLENDİRME ÖLÇEĞİ

PUAN

00-32

KONUYU TEKRAR ETMELİSİNİZ

PUAN

33-40

ÇALIŞMALISINIZ

PUAN

41-50

ÇOK İYİ

TOPLAM PUANINIZ

1-17
maddelerin
konu özeti

18-25
maddelerin
konu özeti

Eşleştirme -I

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

1	<i>Tahrîb-i Harâbât</i>	☐	Muallim Naci	A
2	<i>Bir Bulut Kaynıyor</i>	☐	Orhan Şaik Gökyay	B
3	<i>Yahya Kemal'le Sohbetler</i>	☐	Namık Kemal	C
4	<i>Anafartalar Kumandanı Mustafa Kemal ile Mülâkat</i>	☐	Hüseyin Cahit Yalçın	Ç
5	<i>Demdeme</i>	☐	Mustafa Baydar	D
6	<i>Zemzeme</i>	☐	Yaşar Kemal	E
7	<i>Destursuz Bağa Girenler</i>	☐	Gavsi Ozansoy	F
8	<i>Kavgalarım</i>	☐	Sermet Sami Uysal	G
9	<i>40 Yıl Sonra Diyorlar ki</i>	☐	Recaizade Mahmut Ekrem	H
10	<i>Zoraki Diplomat'ın Dedikleri</i>	☐	Ruşen Eşref Ünaydın	I

Eşleştirme-II

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

1 Beni sevdiğini söylüyor ama hiç ilgilenmiyordu.

Ek eylem eksikliği

A

2 Konuşmacılar sanıyorum yarın kesin burada olacaklar.

Fiilimsi eksikliği

B

3 Artık güzel şarkılar, kaliteli filmler izlemek pek mümkün değil.

Yüklem eksikliği

C

4 Bana ihtiyacı olduğunu biliyordum ama yardım edemiyordum.

Özne-yüklem uyumsuzluğu

Ç

5 Okuldaki herkes konferans saatini biliyor fakat salona inmiyordu.

Anlam belirsizliği

D

Eşleştirme-II

Aşağıda verilen I. sütundaki ifadeleri II. sütundaki ifadeler ile eşleştiriniz.

6 Bu ev oldukça büyük ama kullanışlı değildi.

Anlamca çelişen sözcüklerin bir arada kullanımı

E

7 Oldukça orijinal, özgün bir eser bulmayı başarmıştı.

Gereksiz sözcük kullanımı

F

8 Bu; içinde doğduğu, geliştiği, biçim kazandığı topluma özgün dildir.

Zarf tümleci eksikliği

G

9 Sınavda başarılı olacağına inanıyorum.

Dolaylı tümleç eksikliği

H

10 Yıllarca ne o bana ne de ben ona güvendim.

Yanlış anlamda sözcük kullanımı

I

Aşağıda karışık olarak verilen kavramları cümlelerde doğru boşluklara yerleştiriniz.

mülakat	Fikret Otyam	Necmi Onur	<i>Tahrîb-i Harâbât</i>	Berna Moran
Fethi Naci	Namık Kemal	<i>Diyorlar ki</i>	fotoğraf	topluma
tartışmacı	eleştirmen	<i>Doğuda Kıtık Vardı</i>	tarihî	Tevfik Fikret
	Öznel	sanatçıya	<i>Hayat ve Kitaplar</i>	

1. Eleştiri türünde eser veren kişiye denir.
2. Sanat eserinin üretildiği toplumdan bağımsız değerlendirilemeyeceği düşüncesi dönük eleştiride hareket noktasıdır.
3. Namık Kemal'in adlı eseri, Türk edebiyatında Batılı anlamdaki ilk eleştiri örneklerindedir.
4. Ahmet Şuayp'ın adlı eseri eleştiri türünün tanınmış örneklerindedir.
5. Sanatçının yaşamından, kişiliğinden, düşüncelerinden izler aranan eleştiriye dönük eleştiri denir.
6.'ın *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış* adlı eseri eleştiri türünün tanınmış örneklerindedir.
7. eleştiride eleştirmen, ya sanatçıya ya da okura dönük eleştiri yapar.
8.'in *Lisan-ı Osmanî'nin Edebiyatı Hakkında Bazı Mülâhazatı Şamildir* adlı yazısı Türk edebiyatının ilk eleştirisi kabul edilir.
9. Sanat, bilim, siyaset, spor vb. alanlarda ünlü kişileri tanıtmak veya onların bir konuda düşüncelerini öğrenmek amacıyla yapılan, karşılıklı konuşmaların yazıya geçirilmesiyle oluşan öğretici metin türüne denir.
10. Ruşen Eşref Ünaydın, adlı eseriyle Türk edebiyatında mülakat türünün ilk yetkin örneğini vermiştir.
11. Röportaj yazılarını desteklemek için kullanılabilir.
12. Röportaj yazarı, eserinde anlatım türünü kullanabilir.
13. Halil Aytakin'in adlı eseri röportaj türünün tanınmış örneklerindedir.
14. *Ha Bu Diyar* tarafından röportaj türünde yazılmış bir eserdir.
15. Röportaj türündeki yazılar zamanla bir belge niteliği kazanabilir.

Aşağıda yer alan çoktan seçmeli soruları cevaplayınız.

1. Aşağıdaki yazar-eser eşleştirmelerinin hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Namık Kemal - *Tahrib-i Harâbât*
- B) Hüseyin Cahit Yalçın - *Kavgalarım*
- C) Ahmet Şuayp - *Hayat ve Kitaplar*
- D) Ali Canip Yöntem - *Millî Edebiyat Meselesi ve Cenap Bey'le Münakaşalarım*
- E) Muallim Naci - *Zemzeme*

2. Aşağıdakilerden hangisi mülakat türünde yazılmış bir eser değildir?

- A) *Peri Bacaları* - Yaşar Kemal
- B) *Ustalarla Konuşmalar* - Nurullah Berk
- C) *40 Yıl Sonra Diyorlar ki* - Gavsî Ozansoy
- D) *Edebiyatçılarımız Konuşuyor* - Yaşar Nabi Nayır
- E) *Bugün de Diyorlar ki* - Hikmet Feridun Es

3. Aşağıdakilerden hangisi eleştirinin özelliklerinden biri değildir?

- A) İzlenimci eleştiride eleştirmenin sanat eseri karşısındaki kişisel tavrı ön plandadır.
- B) Nesnel eleştiride eleştirmen, eserden aldığı zevki yansıtır.
- C) Öznel eleştiride eleştirmen, ya sanatçıya ya da okura dönük eleştiri yapar.
- D) Nesnel eleştiride esere veya dış dünyaya dönük tutum ön plandadır.
- E) Nesnel eleştiri, eleştirmenin belirli ölçütlerle esere yaklaştığı eleştiri türüdür.

4. Aşağıdakilerden hangisi mülakatın özelliklerinden biri değildir?

- A) Yalın, açık, duru bir dil ve anlatım kullanılır.
- B) Söyleşmeye bağlı anlatım kullanılır.
- C) Okuyucuya bilgi vermek amaçlanır.
- D) Muhataba yöneltilen sorular cevaba göre oluşturulur.
- E) Konuşmacının sözleri hiç değiştirilmeden aktarılır.

5. Aşağıdakilerden hangisi röportajın özelliklerinden biri değildir?

- A) Yazar; edindiği bilgilere kendi görüş, düşünce ve izlenimlerini de katar.
- B) Soruların verilir daha sonra cevapların yazılı olarak alınması yöntemiyle yapılabilir.
- C) Türk edebiyatında modern anlamda ilk örneğini Oktay Akbal vermiştir.
- D) Toplumun geniş kesimini ilgilendiren konular üzerine yapılır.
- E) Tek bir yazı olabileceği gibi yazı dizisi şeklinde de olabilir.

6. Mülakat ve röportaj ile ilgili aşağıdaki karşılaştırmalardan hangisinde yanlışlık yapılmıştır?

- A) Mülakatın alanı görüşülen kişiyle sınırlıyken röportajda her çeşit konu ve olay ayrıntılı bir biçimde irdelenir.
- B) Mülakat, mülakat yapılan kişiye sorular sorularak gerçekleştirilirken röportajda soruyla beraber bir olayı öyküleme, izlenim ve betimlemelere yer verme de söz konusudur.
- C) Mülakatta bir kişiyi sorulara verdiği cevaplarla tanıtmak amaçlanırken röportajda bir olayı sorgulamak, bir gerçeği ortaya koymak, kamuoyunu aydınlatmak amaçlanır.
- D) Mülakatta mülakat yapan kişinin görüş, düşünce ve izlenimleri yazıda etkili olmazken röportajda yazar, röportaj yapılan kişinin verdiği cevapları kendi izlenim ve yorumlarıyla aktarır.
- E) Mülakatta yazının ilgi çekici olması için fotoğraf kullanılmazken röportajda konuyla ilgili fotoğraflar kullanılabilir.

7. Tarık Buğra'nın konusu en değişik romanı *İbiş'in Rüyası*'dir. Yazar, romanda bir tiyatro sanatçısının kendi kurduğu toplulukla sanat yaşamını sürdürmeye çalışmasını anlatırken ünlü tiyatro sanatçımız Naşit'in yaşamından da bir kesit verir. Romanda bir yandan ekmek parası kazanabilmek, bir yandan da başarılı olabilmek için çırpınan tiyatro dünyasının insanlarını tanıtır. Ancak romanda ağırlık, baştan sona okuyucuyu sürükleyen romantik bir aşktır.

Bu parça hangi tür eleştiriye örnek olabilir?

- A) Eserle dış dünyaya dönük eleştiri
- B) Sanatçıya dönük eleştiri
- C) Esere dönük eleştiri
- D) Ruh bilimsel eleştiri
- E) Okura dönük eleştiri

8. *Hüyükteki Nar Ağacı* Çukurova'nın bir köyünde geçer. Romanda işsiz kalan köylü erkeklerin birleşerek başka çiftliklere gitmesi ve başlarından geçenler anlatılır. Çukurova'nın iki yılda tarımda makineleşmeyi yaşamaması, bu köylü insanların dramaları üzerinden verilir. Köylü Memed'in karısı romanın başında tarlaya ve cebinden çıkardığı tohumlara bakar, tohumlar çürümüştür. Bu, felaket demektir çünkü tarla ekilmeyince geçim de sağlanamayacaktır. Kadınla tohumun romanın başında birlikte verilmesi Neolitik Devrim'in kadınla başladığı görüşlerine bir gönderme olabilir. Memed tohum alabilmek için keçiyi satmayı önerir fakat karısıyla anlaşamaz bu konuda. Kırsal kesimde yaşanan yoksulluğu göstermesi açısından çarpıcı bir olaydır bu.

Bu parçadan hareketle aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Eserle dış dünyaya dönük eleştiriye bir örnektir.
- B) İzlenimci eleştiriye bir örnektir.
- C) Eleştirilen eserin içeriğiyle ilgili bilgilere yer verilmiştir.
- D) Romandaki kişiler hakkında bilgi verilmiştir.
- E) Romanın dil ve anlatımı hakkında bilgi verilmiştir.

9. – Nasıl yazarsınız? Mevzularınızı arar mısınız ve sırf yazmak ihtiyacıyla masa başına geçtiğiniz olur mu?

– Bazen çok kolay, bazen çok zor. Kâh kalabalık içinde, mesela bir kahvede, kâh sessizlikte... Ama çoğu hikâyemi gece yarısından sonra yazdığımı söyleyebilirim. Yazıya başladım mı onu bitirmeliyim yoksa kalır gider. Bir hikâyeyi kaleme almadan önce uzun zaman onu içimde yaşatırım. Konu aramak bilmem ne demek? Eli-ne kalemi alırsın veya makinenin başına geçersin; kafanda belirli bir hâl almamış, şekil ve mana kazanmamış, senin bile açıkça tayin edemediğin bir hayal, bir fikir veya bir olayı başlarsın anlatmaya... Hikâyeye bittiği zaman ancak konu ortaya çıkar.

Bu parçada mülakat yapılan yazarın hikâyeleriyle ilgili aşağıdakilerden hangisine değinilmemiştir?

- A) Yazılma süreci
- B) Kişilerin, yazarın hayatından izler taşıması
- C) İçeriğinin önceden planlanması
- D) Yazıldığı zaman dilimi
- E) Yazıldığı mekânlar

10. – Orhan Kemal romanları; birçok diziye, sinema filmine konu oldu. Bu film ve dizilerdeki senaryolar, eserlerinin ana temasını birebir yansıtıyor mu? Romanların senaryolaştırılmasından, sinema diline evrilmesinden edebiyatımız adına memnun musunuz; rahatsızlık duyduğunuz şeyler var mı?

– Bir edebiyat eserinin birebir diziye, filme uyarlanması kolay bir süreç değil. Bu süreçte pek çok etken edebiyat eserinin uyarlanması sırasında değişmesine etken olabiliyor. Bunu da bir yere kadar anlayışla karşılamak gerekiyor. Ben burada kitabın konusunun yüzde yüz değişmeyeceğini bilerek uyarlamaların yazarın toplumsal hafızada tekrardan canlanmasına, hatırlanmasına vesile olmasını önemsiyorum. Çok geniş bir kesime film ve dizilerle ulaşma imkânı bulabiliyorsunuz. Böylece yazarla okuyucuyu tekrar buluşturma, okumadığı kitapları alıp okuma fırsatı yaratabiliyorsunuz.

Bu metin için

- I. Amerikan röportajına örnektir.
 - II. Öznel yargılar kullanılmıştır.
 - III. Söyleşmeye bağlı anlatım kullanılmıştır.
 - IV. Söyleşinin mekânı hakkında bilgi verilmiştir.
- ifadelerinden hangisi söylenebilir?**

- A) Yalnız II B) Yalnız III C) I ve III D) II ve III E) III ve IV

11. Kahramanın hayatını okura bir çırpıda çiziveren, kahramanın hayatına dair ayrıntılara yer veren üslubu; okur ile öykü kahramanı arasındaki mesafeyi kısaltıyor.

Bu cümledeki anlatım bozukluğunun sebebi aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Sözcüğün yanlış yerde kullanımı
- B) Gereksiz sözcük kullanımı
- C) Çatı uyumsuzluğu
- D) Özne eksikliği
- E) Dolaylı tümleş eksikliği

12. (I) Bir ailenin yaşamını konu alan roman, Huvat Aktaş'ın mavi bir otobüsle Alacüvek köyüne gelmesiyle başlar. (II) Köylüler, gördükleri otobüse korkulu ve meraklı gözlerle bakarlar. (III) Uzun süre alışamazlar ona ama alışınca da her yere onunla gitmeye kalkarlar. (IV) Huvat daha önce de köye soba, lamba, kuyu motoru getirmiş; yine köylülerin ne yapacağını bilemez şaşkın bakışlarıyla karşılaşmıştı. (V) Bir gün köye radyoyla gelince köylüler korkudan evlerine kapanmış, günlerce dışarı çıkmamışlardı.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangilerinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) Yalnız III
- B) Yalnız IV
- C) III ve IV
- D) III ve IV
- E) IV ve V

13. (I) *İntibah*'ın mevzu ve kahramanları hayattan alınmakla beraber, mübalağalarla tasvir edilmiş ve romantik bir şekle sokulmuştur. (II) Eserde hâkim olan, vakalardır. (III) Vakaları birbirine bağlayan sebepler iyice izah edilmemiş ve icap eden tahliller de yapılmamıştır. (IV) Bununla beraber o günkü hayata uygun olan birçok yerleri vardır. (V) Tasvir ettiği bazı levhalar ve vakalar, o zamanki cemiyet hayatının bazı köşelerini aydınlatır.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu yapılmıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

14. 2016-YGS

(I) "Yazdıklarım boyumu aştı!" diyenlerden değilim. (II) Ben de elimden geldiğince iyi eserler vermeye çalıştım. (III) Ama bu eserlerdeki kaliteyi ve yeterli olup olmadığını ben değil, toplum söyleyecek. (IV) Ben de sorumluluk sahibi her insan gibi toplumsal birikime katkıda bulunmaya devam edeceğim. (V) Sağlığım el verirse çok yakın bir zamanda yeni bir romanda okurlarımla buluşmayı düşünüyorum.

Bu parçadaki numaralanmış cümlelerin hangisinde anlatım bozukluğu vardır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

15. 2020 yılındaki o büyük konserde Tanju gitar çalıyor, ben şarkı söylüyordum.

Bu cümledeki anlatım bozukluğu aşağıdaki değişikliklerden hangisiyle giderilebilir?

- A) "yılındaki" sözcüğü yerine "tarihindeki" getirilerek
- B) "çalıyor" yerine "çalıyordu" getirilerek
- C) -ki eki çıkartılarak
- D) "söylüyordum" yerine "söylüyorduk" getirilerek
- E) "çalıyor" sözcüğü çıkartılarak

16. Aşağıdaki cümlelerin hangisindeki anlatım bozukluğunun nedeni yay ayraç içinde yanlış verilmiştir?

- A) Sana bir hediye aldım fakat bir türlü veremedim. (Dolaylı tümleş eksikliği)
- B) Kardeşim sinemayı benden çok seviyor. (Anlam belirsizliği)
- C) Bütün kuşlar bu sene de uzak ülkelere göçüyorlar. (Özne-yüklem uyumsuzluğu)
- D) Çocuk, çok güneşte kaldığından sırtı yanmış. (Sözcüğün yanlış yerde kullanımı)
- E) Millî takım yarın öğleden sonra rakipleriyle karşılıklı maç yapacak. (Gereksiz sözcük kullanımı)

17. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde ögelere ayırmada yanlışlık yapılmıştır?

- A) Amerikan röportajında, / en son söylenmesi gerekenler / en başta / söylenir.
- B) Alman röportajında / yazar, / konuyu işlerken / yazıya / kendini / katar.
- C) Röportajda önemli olan, / birçok insanın gördüğü ve bildiği şeyleri / ustaca / dile / getirmektir.
- D) Eşyayı konu alan röportajlarda, / bir eşya veya nesnenin insana ilginç gelecek yönleri / tanıtılır.
- E) İnsanı konu alan röportajlar, / gazete okuyucusunun dikkatini çekecek ve onları bazı konularda düşündürecek biçimde / düzenlenir.

18. Eleştirmenin, eseri çok yönlü olarak değerlendirebilmesi için tarih, sosyoloji, psikoloji, felsefe gibi bilim dallarında temel bilgilere sahip olması gerekir.

Bu cümledeki ögelerin doğru sıralanışı aşağıdakilerin hangisinde verilmiştir?

- A) Özne - zarf tümleci - nesne - yüklem
- B) Zarf tümleci - dolaylı tümleş - özne - yüklem
- C) Zarf tümleci - özne - yüklem
- D) Zarf tümleci - zarf tümleci - dolaylı tümleş - özne - yüklem
- E) Özne - zarf tümleci - yüklem

19. Ruşen Eşref Üneydin: (I) Kimbilir hanımefendi, size ilk şiir hevesini veren sebepler ve ilhamlar nelerdi? (II) Okudumki pek küçük yaşta ruhunuzu terennüm etmeye başlamışsınız. Nigâr Hanım: (III) Bana ilk şiir hevesini veren yaradılışımdır çünkü ben oniki yaşında bir çocuktum, kardeşim bir kaza sonunda ölmüştü ve benim ilk yazdığım şiirim de maatteessüf bir mersiye oldu. (IV) Türkçe'yi ben Kadıköy'ünde, Fransız mektebinde iken okuyup öğrendim. (V) Babam, bana öğretmen olarak Celal Sahir Bey'in kayınbabası olan Ebüllisan Şükrü Efendi'yi seçmişti.

Bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışlığı yapılmamıştır?

- A) I
- B) II
- C) III
- D) IV
- E) V

20. Efendim, sanatçı için duyduklarımızdan bir ritim, bir ahenk oluşturan ve duyularımızı aşan o yerde hepimizi buluşturmaya çalışan kişidir, diyebiliriz. İşte, Barış Manço bizi duyuşumuzun kaynağındaki o gürleş ve kalb-i selime (temiz kalp) yaklaştıran, hepimizin kendinden bir şeyler bulabildiği eserler ortaya koyan sanatçılardandı. Farklı duylara olduğu kadar, farklı yaşlara ve milletlere hitap etmeyi de becerebilmişti. Müsaadenizle, bunca farklılığa ulaşmayı başarabilmiş sanatçının maharetli parmakları ile ismi arasında bir bağ kurarak Barış Manço hakkında birkaç kelam etmek isterim. Barış isminden başlayalım. Barış, Türkçenin en eski kelimelerinden biri. Uzun bir zamana yayılan göçlerle Orta Asya steplerinden İran platolarına gelmiş, oradan da Anadolu'ya ve günümüze taşınmış.

Bu parçada aşağıdakilerin hangisiyle ilgili yazım yanlışlığı yapılmıştır?

- A) Arapça sözcüklerin yazımı
- B) Özel adların yazımı
- C) "de"nin yazımı
- D) "ki"nin yazımı
- E) Birleşik sözcüklerin yazımı

21. – Eserlerinizde sosyal içerikli konular ve hüznü birtakım motifler var. Bir çocuk kitabı yazarı olarak neden hüznün altını çizme gereksinimi duyduunuz?

– Benim hüznü motifler içeren dört kitabım var () "Fadış", "Dört Kardeşiler", "Yurdumu Özledim" ve "Ben Büyüyünce" () Bu kitaplar çok özel () çok gerçek () Bu kitapların, köy ve şehir çocukları arasındaki uçurumu kapatıp empatiyi sağladığına inanıyorum. Ben onları, hüznü olsun diye yazmadım () Bu eserler çok iyi bildiğim köy ve Anadolu yaşamını yansıtır.

Bu parçada yay ayraçla () belirtilen yerlere aşağıdaki noktalama işaretlerinden hangisi sırasıyla getirilmiştir?

- A) (;) (.) (,) (.) (...)
- B) (;) (...), (,) (.) (.)
- C) (;) (.) (,) (.) (.)
- D) (;) (.) (,) (...), (.)
- E) (;) (...), (,) (.) (.)

Aşağıdaki metni okuyunuz ve soruları bu metne göre cevaplayınız.

MATMAZEL NORALİYA'NIN KOLTUĞU

(...)

Matmazel Noraliya'nın Koltuğu da *Sinekli Bakkal* gibi mistik bir dünya görüşünün savunulduğu bir romandır ama Adivar klasik roman tekniğini kullanırken Peyami Safa 19. yüzyılın sonlarında beliren yeni bir roman tekniğiyle yazar. Büyük ölçüde Henry James'ten kaynaklanan bu roman anlayışında anlatım tekniğinin, bakış açısının önemi büyüktür çünkü modern diyebileceğimiz romancılara göre eski tür geleneksel romanla yeni roman arasındaki önemli fark; birinin "anlatma" yöntemine, ötekinin ise "gösterme" yöntemine ağırlık vermesidir. "Gösterme" yönteminde yazar, anlatıcı olarak ortadan silinmeye yüz tutacak ve böylelikle roman hem daha gerçekçi olacak hem de bir canlılık kazanacaktır.

Joseph Warren Beach, İngiliz romanına başlangıcından bugüne kadar kuşbakışı bir göz atacak olursak dikkatimizi en çok çekecek şeyin, anlatıcının gittikçe ortadan silinmesi olacağını söylemişti. Öyle sanıyorum ki bu söz yalnız İngiliz romanı için değil, genellikle roman türü için de doğrudur. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* bu bakımdan önemli çünkü anlatıcı olarak yazara en az yer veren bu teknik, Türkiye'de ilk kez bu romanda denenmiştir.

(...)

Birinci bölümde (hemen hemen romanın ilk yarısı) bu teknik başarılı, gerçekten de okur Ferit'in iç dünyasına giriyor ve Ferit'in gözleriyle seyredilen bu kısmı böylece büyük canlılık kazanıyor. Özellikle ilk on beş yirmi sayfası, öyle sanıyorum ki Türk romanında varılan yüksek bir düzeyi temsil eder. Ne var ki daha sonra, romandaki bu canlılık aynı zamanda inandırıcılığı sağlayamıyor. Yine romanın tekniği gereği, parapsikolojik olaylar hep aynı insanın gözlemleri ya da dinlediği olaylar oluyor ve aynı pansiyonda birbirini öylesine kovalıyor, altı günlük bir süre içerisinde öylesine doluyorlar ki okurun durumu yadırgamamasına olanak kalmıyor. Ferit'in kendisi normal değil; hayaletler gören, krizler geçiren, delilik korkuları içinde çırpanan bir genç. Yanındaki odada yatan Zehra, saate bakmadan zamanı biliyor; başka bir yerde işlenen cinayeti görebiliyor. Pansiyonun sahibi Vafi Bey birtakım gizli kuvvetlere sahip, Katil Tosun yine bir ruh hastası. Bütün bu insanların bir pansiyonda toplanmış olması olağan sayılabilir mi? Anlatım tekniği ile kazanılan canlılığa rağmen bence, garip olayların üst üste yığılması romanı inandırıcılıktan yoksun kılıyor. Bununla beraber pek çok okur; bu bölümün sonuna geldiği zaman, karşılaşmış olduğu akıl almaz olayların nasıl açıklanabileceğini merak edebilir ve yazar da amacına ulaşmış sayılır.

(...)

Berna Moran, *Türk Romanına Eleştirel Bir Bakış I*

1. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* adlı metnin konusuna göre hangi eleştiri türüne girdiğini nedenleri ile yazınız.

.....

.....

2. *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* romanıyla ilgili öne sürülen düşüncelerde, öznel yargılar ve nesnel yargılardan hangisinin daha çok tercih edildiğini belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Yazarın üslubu ve bu üslubun eleştirinin anlatımına etkisi hakkında bilgi veriniz.

.....
.....
.....
.....

4. Yazar, *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* romanının hangi özelliklerini eleştirmiştir?

.....
.....
.....
.....

5. Bu metinden *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* adlı roman hakkında hangi bilgilere ulaşılmaktadır?

.....
.....
.....
.....

6. Metinde ağırlıklı olarak hangi anlatım biçiminin ve düşünceyi geliştirme yollarının kullanıldığını belirtiniz.

.....
.....
.....
.....

MÜNEKKİT

Bir mühendisi, bir şâiri, bir doktoru, hatta ismini bile ömrünüzde işitmediğiniz herhangi bir mesleğe mensup birini, hiç anlamadığınız bir işinden dolayı beğenir gibi olunuz. Derhal bütün faziletler sizindir; Hayırseversiniz, zekisiniz, sevimlisiniz, terbiyelisiniz, ilminize, irfanınıza hiç diyecek yok! Ağzınızdan düşürüverdiğiniz küçük ve mürai bir övmeğe karşılık sırtınıza geçirilen tantanalı altın hilati bir an içinde kaybetmemek ve yağmur altında bir çıplak gülünçlüğüne düşmemek istiyorsanız, sakın sözünüze en ufak bir ihtiyat kaydının gölgesini düşürmeyiniz.

İşte rahat yaşamamanın düsturu. Halbuki her fikir otlağından, total ve yaralı bir hayvan gibi, sopayla taşla tekmeyle uzaklaştırılan münekkit, hakikatte, insan zekasının en tesirli hizmetkarlarından biridir. Gelecek şafaklara doğru yürüyen kafilenin tâ önünde, ümidin bayraklarını dalgalandıran onun koludur.

Büyük üstadım Gourmont (Gormon) şunu der; Bütün canlı yaratıklara nazaran insanın üstünlüğünü yapan, istidatlarının çeşitliliğidir.

En zeki hayvan bir tek şey yapar. Fakat onu mükemmel yapar: At, arka ayaklarıyla Dempsey (Demi) ve Carpentier (Karpentier)'in yumruklarından daha mükemmel çifteler atar; arı, kimyahane fırınlarına ve dolaşık inbiklere hiç muhtaç olmaksızın bir Berthelot (Berhelat) dehâsiyle balını süzer, örümcek en usta bir dokumacı gibi tuzağının görülmez tellerini örer. Fakat o kadar! Halbuki bin bir sahaya dağılmış çalışan insan faaliyetinin eserleri, ister istemez eksik ve geçicidir. Hayvan, gayesine varmış duruyor, insan gayesini halâ aramakla meşguldür.

Herhangi bir sahada insanı artık daha ileriye gitmekten vazgeçmiş görenler, bilmeyerek, onu hayvan seviyesine indirmek isteyenlerdir. Münekkit ise her beşerî marifetin halâ geliştirilmeğe muhtaç olduğunu bağırarak, her sabah, insana hayvan olmadığını hatırlatıyor.

Ahmet Haşim, *Bize Göre*

1. Metindeki yazım yanlışlarını bulunuz.

YANLIŞ	DOĞRU	YANLIŞ	DOĞRU

2. Metindeki noktalama yanlışlarını bulunuz.

YANLIŞ	DOĞRU	YANLIŞ	DOĞRU

Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız. (Alıntılanan metnin aslına sadık kalınmıştır.)

DÜLGER BALIĞININ ÖLÜMÜ

Hikâyecilerin çoğu eserlerinde insanı konu olarak alırlar. Hep onun üzerinde dururlar. Hâlbuki dünyada insanın dışında pek çok varlık vardır. Onlar da anlatılmaya değer özellik ve güzelliklere sahiptirler. Gerçi insanlar onlara bakarlarken de kendilerinden kurtulamazlar ama insan dışı varlıklara karşı ilgi, insanın (ve hikâyenin) dünyasını genişletir. Şairler bu konuda hikâyecilerden daha açık görüşlüdürler. Kâinattaki her şeyi, taşı, toprağı, bitkileri, hayvanları, gökyüzünü, hatta varlık ötesini büyük bir sevgi ile kucaklar. Bu sevgi dolu geniş ilgi onların eserlerine bir başka güzellik ve derinlik verir.

(...)

"Dülger Balığının Ölümü" hikâyesinde konu dülger balığıdır ama dikkat, ilgi, sevgi ve acıma duygularıyla ona yazarın kendisi de karışır. Buna göre denilebilir ki hikâyenin kahramanlarından biri de Sait Faik'tir. Yazar, dülger balığına bakarken adeta onda, kendisine benzer, çevresi tarafından anlaşılmayan, sevilmeyen, hakir görülen insanların sembolünü bulur. Hikâyenin esasını, yazarın dülger balığı üzerindeki duygu, düşünce, yorum ve hayalleri teşkil eder. Dülger balığı, çirkinliği ile diğer balıklardan ayrılır. Diğer balıkların hepsi, dış görünüşleri bakımından güzel oldukları halde, dülger balığı, balıkların en çirkinidir.

Balıkçıların anlattıktan efsaneye göre o, eskiden müthiş bir canavarmış. "Keser, biçer, doğrar, mahmuzlar, takar, yırtar, koparır, atar, çeker, parçalamış.» Ondandır bizar olan balıkçıları, İsa'ya şikâyet etmişler. İsa, en kocamanını sudan çıkararak eğilmiş, kulağına bir şeyler söylemiş; ondan sonra dülger balığı pek uslu, pek zavallı bir yaratık haline gelmiş. Yazar hikâyesinde dülger balığının dehşet verici, çirkin görünüşü ile huyunun yumuşaklığı ve zavallılığı arasındaki tezadı kuvvetle belirtir. Bu hâli ile o, toplumda dış görünüşleriyle çirkin, korku verici, fakat aslında iyi huylu, mazlum insanlara benzer.

(...)

Sait Faik bu hikâyesini hayatının son yıllarında, hastalandıktan sonra tedavi için gittiği Fransa'da tesadüfen, öleceğini öğrendikten sonra yazmıştır. Yazar dülger balığının ölümünde adeta kendi ölümünü görür gibi olur.

(...)

Bu tasvir tamamıyla Sait Faik'in şahsiyetine ve hayatında çevresiyle olan münasebetine uyar. Sait Faik'i yakından tanıdım ve sevdim. Bir sabah, tesadüfen Köprü altından eşimle beraber geçerken onunla karşılaştık. Selâmlaşık. Sait Faik'i ilk defa gören eşim: "Kim bu serseri, eşkıya kılıklı adam!" dedi. "Sait Faik" dedim. Gözlerine inanmadı. "Ne, o güzel hikâyeleri yazan bu adam mı?" diye hayret etti. Hikâye tahliline böyle şahsi bir hatırayı karıştırdığım için özür dilerim. Sanat ile şahsiyet arasında münasebet vardır. Sait Faik, hikâyelerinde yaşadıklarını ve kendisini anlatmıştır. Fakat bu düşünceye hemen şunu da ilave edeyim. Hayat, kendiliğinden güzel eser vücuda getirmez ve bizde, yaşanırken her zaman güzellik duygusu da uyandırmaz. Sait Faik'i büyük hikâyeci yapan yaşantısı değil, sanat gücüdür. O, yaşantılarını anlatırken hayatın güzelliğini ve manasını bulmuştur.

(...)

Sait Faik, hayata bakış ve anlatış tarzı bakımından "gerçekçi"dir. Fakat gerçeği sadece dış görünüşü bakımından anlatmaz, dülger balığında olduğu gibi çirkin bir dış görünüşünün arkasında iyi bir ruh, derin bir mana da bulur. Sait Faik, hayatın ve kâinatın sadece dışını değil, içini de görür. Onun gerçekçiliği sıg bir gerçekçilik değil, efsaneyi, şiiri, duyguyu, sevgiyi ve hayali de içine alan, çirkinlik ile güzelliği, iyilik ile kötülüğü bir arada gören, insanı ve kâinatı bütünüyle kucaklayan bir gerçekçiliktir. Sait Faik'in hikâyelerini hayat gibi zengin, karmaşık ve güzel yapan, bu sevgi dolu, derin, geniş, anlayışlı ve müsamahalı bakıştır.

Mehmet Kaplan, *Hikâye Tahlilleri*

Kelime Dağarcığı:

bizar olmak: Usanmak, bıkmak. **dülger:** Yapıların kaba ağaç işlerini yapan kimse. **hakir:** Aşağı görülen, değersiz. **mahmuz:** Çizmenin, potinin arkasına takılan ve binek hayvanlarını dürtüp hızlandırmaya yarayan demir veya çelik parça. **munis:** Cana yakın, uysal, sevimli. **müsamaha:** Hoşgörü.

1. "Dülger Balığının Ölümü" hikâyesinde konu dülger balığıdır ama dikkat, ilgi, sevgi ve acıma duygularıyla ona yazarın kendisi de karışır. Buna göre denilebilir ki hikâyenin kahramanlarından biri de Sait Faik'tir. Yazar, dülger balığına bakarken adeta onda, kendisine benzer, çevresi tarafından anlaşılmayan, sevilmeyen, hakir görülen insanların sembolünü bulur. Sait Faik bu hikâyesini hayatının son yıllarında, hastalandıktan sonra tedavi için gittiği Fransa'da tesadüfen, öleceğini öğrendikten sonra yazmıştır. Yazar dülger balığının ölümünde adeta kendi ölümünü görür gibi olur.

Okuduğunuz metinden seçilen bölümden hareketle eleştirmenin metin-yazar ilişkisi ile ilgili tutumunu değerlendiriniz.

2. Sait Faik'i yakından tanıdım ve sevdim. Bir sabah, tesadüfen Köprü altından eşimle beraber geçerken onunla karşılaştık. Selâmlaşttık. Sait Faik'i ilk defa gören eşim: "Kim bu serseri, eşkiya kılıklı adam!" dedi. "Sait Faik" dedim. Gözlerine inanamadı. "Ne, o güzel hikâyeleri yazan bu adam mı?" diye hayret etti. Hikâye tahliline böyle şahsi bir hatırayı karıştırdığım için özür dilerim.

Okurlarından özür dilemesi eleştirmenin yazar kimliği hakkında size ne düşündürmektedir? Düşüncelerinizi belirtiniz.

3. Sanat ile şahsiyet arasında münasebet vardır. Sait Faik, hikâyelerinde yaşadıklarını ve kendisini anlatmıştır. Fakat bu düşünceye hemen şunu da ilave edeyim. Hayat, kendiliğinden güzel eser vücuda getirmez ve bizde, yaşanırken her zaman güzellik duygusu da uyandırmaz. Sait Faik'i büyük hikâyeci yapan yaşantısı değil, sanat gücüdür. O, yaşantılarını anlatırken hayatın güzelliğini ve manasını bulmuştur.

Metinden alınan yukarıdaki ifadelerden hareketle eleştirmenin sanat ile şahsiyet arasında nasıl bir ilişki kurduğunu açıklayınız.

Aşağıdaki metni okuyarak soruları cevaplayınız. (Alıntılanan metnin aslına sadık kalınmıştır.)

SAHAFLAR ÇARŞISI

Bugün, günlerden salı... Usuldan usuldan bir kar serpeyor. Sulusepken. Bir soğuk var ki deme gitsin... İki genç kız, on yedişer yaşlarında gösteriyorlar, büzülerek, birbirlerine sokularak çarşıya girdiler. Başkaca çarşı ıpsız. İn cin top oynuyor. Başka günler yırtık pırtık kitaplar kaldırımdan taşardı. Kar altında kalacak değil ya kitapları, dükkânı olanlar içeri, olmayanlar da saçak altlarına, evlerine çekmişler... Bir kitapçı dükkânının vitrine uzun uzun bakan kızlar hiçbir dükkâna girmeden gene aynı titreme telaşı içinde çarşıdan çıkıp gittiler ve ben bekledim. Vakit ikindiüstüdür. Daha çok akşama yakın... Hiç mi hiç kimse bir dükkândan başını uzatıp bir şey sormadı. Soğuktan desek... Belki ama tek tük de olsa birkaçmüşterinin çıkması gerek. Neyse efendim, ben de o kadar dışarıda kalıp "Dükkânlara girip çıkan var mı?" diye gözetleyemedim. Üşüdüm yani. Bir kitapçıya girdim. Bu kitapçı daha çok yeni kitap alıp satıyor. Eskilerle pek ilişiği yok. Eskiden, yani sahaflar yanmadan önce dükkân kirası olarak beş lira veriyormuş. Şimdi yüz lira veriyor. Diyor ki "Bu sebepten, çok ziyan ediyoruz. Okul kitapları da satamaz olduk. Çünkü sahafların kitap alıcısı yarı fiyatına, dörtte bir fiyatına eski kitap almaya alışmıştır. Dükkân fiyatları arttığından dolayı biz de kitap fiyatlarını biraz artırmak zorunda kaldık. Ondan dolayı alıcı azaldı. Bana gelince ben sahaf değilim. Yani eski manada. Şimdi, eski kitaplar alıp satan, onları değerlendirebilen üç sahaf kalmıştır: Raif Yelkenci, İsmail Hoca bir de Muzaffer Ozak."

Muzaffer Ozak'a sordum: "Bir şey merak ediyorum: Bir kitabın takdirini nasıl yaparsınız?"

Muzaffer Ozak: "Bu daha çok ihtisas işidir. Önce kitabım değeri... Sonra eskiliği daha sonra da hattatın meşhur bir hattat olup olmadığı, yani yaşadığı zamanda. Bir de kitabın nüsha-i nadirattan olup olmadığı..."

"Bu nüsha-i nadirat ne demektir?" dedim.

"Mesela, bir kitap yalnız, zamanında üç nüsha yazılmıştır. Bu kitabın bir nüshası dünyanın falan yerindeki kütüphanededir. Birisi de falan yerde. Birisi de bizim elimize geçmiş. İşte bu çok kıymetlidir. Eğer bunun baskısı yapılmamışsa daha çok artar. Mesela geçende Amerika'da, Hayyam zamanında yazılmış, Hayyam'ın rubailerini toplayan el yazması bir kitap on bin dolara satıldı. Bu kitap işte bizden, yani Türkiye'den gitmiştir."

(...)

Muzaffer Bey, eski kitapları ölen kitapseverlerin kitaplıklarını alarak tedarik ettiğini de ilave etti. Bu kitapların içinde ölen adamın hususiyetlerine ait gayet enteresan notlar da çıkarmış. "Mesela." diyor Muzaffer Bey, "Mesela Bebek sırtlarında ölmüş bir adamın bir miktar kitabını aldım. İçinden yirmiden fazla defter çıktı. Defterler büyüktü ve çok ince yazılarla yazılmıştı. Bu yirmi defterin yirmisinde de aşk şiirleri vardı. Bu âşık adam, sevgilisine bütün bir ömür durmadan şiirler yazmış. On binden fazla şiir."

"Bu defterleri ne yaptınız?" dedim.

"Sattık." dedi. "Her bir defteri birisi aldı."

"Yazık!" dedim.

Bir ömür durmadan sevgilisine şiirler yazan bu adamın şiirlerinden hiç olmazsa birini okumak isterdim. Muzaffer Bey'in anlattığına göre kitaplar arasında hatıra defterleri, akla hayale gelmez yazılar da çıkarmış. Para da çıkarmış. Eyüp'ten alınan bir kitaplığın kitapları arasında altın çıkmış. Bu kitapları taşımakta olan hamallar altın yüzünden kavga etmişler... Sahaflar Çarşısı'nda artık eski canlılık, eski hayat kalmamış. Eskiden yüzlerce kitap tutkunları sahafları doldurur, gelen kitapları durdurmazlarmış dükkânlarda. Alıp götürürlermiş. Şimdi üç tane tutkun kalmış. Onlar da her sabah gelir, dükkân dükkân dolaşırlar, âdeta boynu bükük giderlermiş. Bulurlarsa bir kitap alırlarmış. Muzaffer Ozak'tan ayrıldığımda karanlık kavuşuyordu. Havada küf kokusu vardı. Usuldan usuldan kar yağıyordu Fatih devrinden beri köhnemiş Sahaflar Çarşısı'nın üstüne. Cümle sahaflar dükkânlarını örtmüşler, ışıklarını söndürmüşlerdi. Sahaflar Çarşısı ölü gibiydi.

Yaşar Kemal, Röportaj Yazarlığında 60 Yıl

Kelime Dağarcığı:

cümle: Bütün, hep, tüm. **Hayyam:** Matematik, astronomi ve felsefe alanında büyük bir üne sahip İranlı şair, Ömer Hayyam. **hususiyet:** Özellik. **ihtisas:** Uzmanlık, uzmanlaşma. **kübik:** Küp ve kesme biçiminde olan, Kübizm akımına uyularak yapılan. **nüsha:** Bir yazıdan çıkarılan suret, yazılı bir şeyin benzeri, eşi, tıpkısı. **tedarik etmek:** Edinme, sağlama, hazır etme, hazır bulundurma, araştırıp elde etme. **usuldan:** Yavaşça, sessizce.

1. Yaşar Kemal'in, yaşadığı dönemin sosyokültürel öğelerini tasvir ederek röportaja başlamasının metne katkısı nedir? Açıklayınız.

2. Siz bir röportaj yapacak olsanız kiminle ve niçin yapmak istersiniz?

3. Metinden hareketle sahafların kültürel değerleri aktarmadaki rolü nedir? Sahafların üstlendiği bu rolün toplum için ifade ettiği değeri açıklayınız.

4. Okuduğunuz metinde sahaflara ait bazı hayat kesitlerine yer verilmesi röportajın bireysel gerçeklikle ilişkisini nasıl etkilemiştir?

5. Metnin yazıldığı dönemdeki kitapçıların (sahafların) yakındıkları durumların bugün de geçerli olduğunu varsayarak kitapçıların bu durumlarını anlatan bir röportaj metni için giriş paragrafı yazınız.

Aşağıdaki sözcüklerin yazımının doğru olup olmadığını tespit edip işaretleyiniz. Yazımı yanlış olan sözcüklerin doğru şekillerini pembe kutuya yazınız.

DEVRIÅLEM	→	D	Y ✓	→	DEVRIÅLEM
ÇEŞME BAŞI	→	D	Y	→	
CAN EVİ	→	D	Y	→	
ANADİL	→	D	Y	→	
ELOĞLU	→	D	Y	→	
AKŞAM ÜSTÜ	→	D	Y	→	
ART ARDA	→	D	Y	→	
KARA YOLU	→	D	Y	→	
OLAĞANDIŞI	→	D	Y	→	
DÖKÜMAN	→	D	Y	→	
İLLA Kİ	→	D	Y	→	
STAJYER	→	D	Y	→	
HİÇKİMSE	→	D	Y	→	

Noktalama işaretlerinin kullanımı ile ilgili bilgiler doğru ise "D" yanlış ise "Y" kutucuğunu işaretleyiniz.

Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılmaz.

D

Y

Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna soru işareti konmaz.

D

Y

Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.

D

Y

Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için noktalı virgül konur.

D

Y

Heceleri göstermek için eğik çizgi kullanılır.

D

Y

Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturma ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.

D

Y

Tırnak içinde verilen cümlenin içinde yeniden tırnağa alınması gereken bir sözü, ibareyi belirtmek için yay ayraç kullanılır.

D

Y

Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konur.

D

Y

Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için virgül konur.

D

Y

Hitap için kullanılan kelimelerden sonra noktalı virgül konur.

D

Y

Bazı kısaltmaların sonuna iki nokta konur.

D

Y

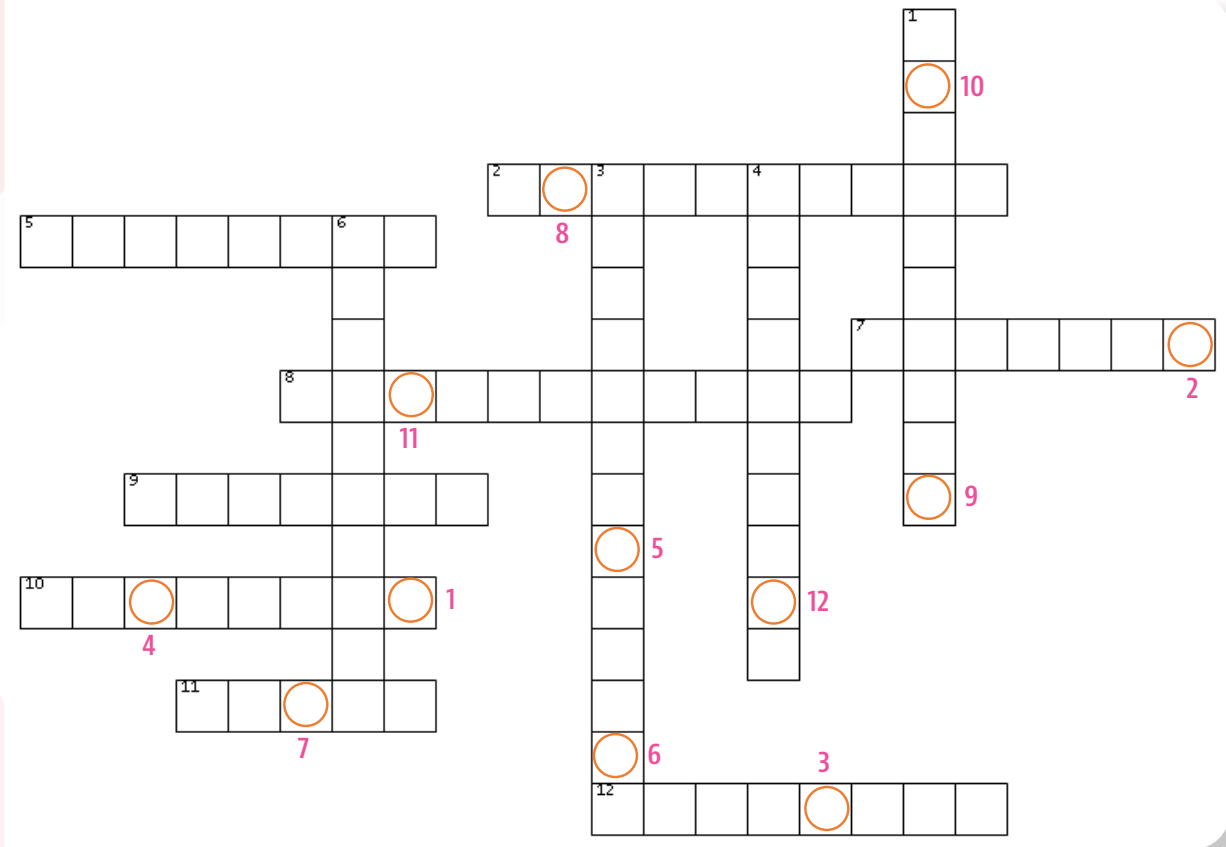
Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur.

D

Y

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

SOLDAN SAĞA

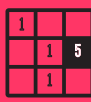
2. Türk edebiyatının Batılı anlamdaki ilk eleştiri yazarı
5. Celalettin Çetin'in röportaj türünde yazdığı bir eseri
7. Muallim Naci'nin eleştiri türünde yazdığı bir eseri
8. "Çağdaş Türk Romanı Üzerine İncelemeler" adlı eserin yazarı
9. Dünya edebiyatında eleştiri türünde tanınmış sanatçılarından biri
10. "Millî Edebiyat Meselesi ve Cenap Bey'le Münakaşalarım" adlı eserin yazarı
11. Divan edebiyatında eleştiri türü
12. Soru-cevap yöntemi kullanılarak yazılan bir yazı türü

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. "Çukurova Yana Yana" adlı eserin yazarı
3. "Edebiyatçılarımız Ne Diyorlar" adlı eserin yazarı
4. Hüseyin Cahit'in eleştiri türünde yazdığı bir eseri
6. Röportaj yazarının kullanabileceği anlatım türlerinden biri

ANAHTAR KELİME

Aşağıdaki bulmacayı çözerek anahtar kelimeyi bulunuz.

Türk edebiyatındaki eleştiri anlayışına nesnel bir bakış açısı getirmeye çalışan bir sanatçı

HPMYETSUAA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Bir sanat yapıtının iyi ve kötü yönlerini inceleyen yazı türü

ŞEİİTLR

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Dünya edebiyatında eleştiri türünde tanınmış sanatçılardan biri

ACNTNRLEOFAAE

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Halk edebiyatında eleştiri türü

AALTAMŞ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

"Şiir Tahlilleri" adlı eserin yazarı

HTMELEMPKNA

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Eleştirinin diğer adı

TNTİEK

--	--	--	--	--	--	--	--

Recaizade Mahmut Ekrem'in eleştiri türünde yazdığı bir eseri

MEZZMEE

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

"Liderler Diyor ki" adlı eserin yazarı

ÇBEPİDİAKİ

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Soru-cevap yönteminin kullanıldığı bir yazı türü

MATALÜK

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Röportaj yazarının kullanabileceği anlatım türlerinden biri

EYLIİTCEİMB

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tahir Kutsi Makal'ın röportaj türünde yazdığı bir eseri

LCOIYA

--	--	--	--	--	--	--	--

ANAHTAR KELİME

1 2 3 4 5

6 7 8 9 10

CEVAP ANAHTARI

EŞLEŞTİRME - I

1. C	6. H
2. E	7. B
3. G	8. Ç
4. I	9. F
5. A	10. D

EŞLEŞTİRME - II

1. G	6. A
2. E	7. F
3. B	8. I
4. H	9. D
5. Ç	10. C

BOŞLUK DOLDURMA

1. eleştirmen
2. topluma
3. *Tahrîb-i Harâbât*
4. *Hayat ve Kitaplar*
5. sanatçıya
6. Berna Moran
7. Öznel
8. Namık Kemal
9. mülakat
10. *Diyorlar ki*
11. fotoğraf
12. tartışmacı
13. *Doğuda Kıtık Vardı*
14. Fikret Otyam
15. tarihî

ÇOKTAN SEÇMELİ

1. E	12. E
2. A	13. D
3. B	14. C
4. D	15. B
5. C	16. A
6. E	17. C
7. C	18. C
8. E	19. E
9. B	20. A
10. D	21. C
11. B	

AÇIK UÇLU SORULAR - I

1. Eserin anlatım özellikleri ve içeriği esas alındığı için metin konusuna göre "esere dönük eleştiri" türüne girer.
2. Metinde öznel yargılar daha çok tercih edilmiştir, nesnel yargılara da yer verilmiştir.
Öznel yargılar:
Öyle sanıyorum ki bu söz yalnız İngiliz romanı için değil, genellikle roman türü için de doğrudur.
Birinci bölümde (hemen hemen romanın ilk yarısı) bu teknik başarılı, gerçekten de okur Ferit'in iç dünyasına giriyor ve Ferit'in gözleriyle seyredilen bu kısmı böylece büyük canlılık kazanıyor.
Özellikle ilk on beş yirmi sayfası, öyle sanıyorum ki Türk romanında varılan yüksek bir düzeyi temsil eder.
Ne var ki daha sonra, romandaki bu canlılık aynı zamanda inandırıcılığı sağlayamıyor.
(...)
Nesnel yargı: *Matmazel Noraliya'nın Koltuğu* da *Sinekli Bakkal* gibi mistik bir dünya görüşünün savunulduğu bir romandır ama Adivar klasik roman tekniğini kullanırken Peyami Safa 19. yüzyılın sonlarında beliren yeni bir roman tekniğiyle yazar.
3. Metinde kullanılan soru cümleleri ve öznel ifadeler metne bir söyleşi havası katmış ve sanki yazarla oturmuş da sohbet ediyormuşuz gibi bir izlenim uyandırmıştır. Bu üslup da okuduğumuz yazıyı çok daha akıcı ve sürükleyici kılmıştır.
4. Yazar, romanın anlatım tekniği ve olay örgüsü ile ilgili eleştiriler yapmıştır.
5. Bu metinde, romanın gösterme anlatım tekniğiyle yazıldığı, bu tekniğin dünya edebiyatındaki yeri hakkında bilgi verilmektedir. Bu teknikle ilgili açıklamalarda, roman kişilerine ve romandaki bazı olağan dışı olaylara da değinilmektedir.
6. Metinde ağırlıklı olarak açıklayıcı anlatım biçimi kullanılmış; karşılaştırma, örneklendirme ve tanık gösterme düşüncüyü geliştirme yollarına başvurulmuştur.

AÇIK UÇLU SORULAR - II

1. Metindeki yazım yanlışları:

YANLIŞ	DOĞRU	YANLIŞ	DOĞRU
şâiri	şairi	tâ	ta
Derhal	Derhâl	dehâsiyle	dehasıyla
övmeye	övmeye	bin bir	binbir
Halbuki	Hâlbuki	halâ	hâlâ
zekasının	zekâsının	meşguldur	meşguldür
hizmetkar	hizmetkâr	geliştirmeğe	geliştirmeye

2. Metindeki noktalama yanlışları:

YANLIŞ	DOĞRU	YANLIŞ	DOĞRU
doktoru,	doktoru	gibi,	gibi
birini,	birini;	münekkit,	münekkit;
sizindir;	sizindir:	şunu der;	şunu der:
terbiyeliniz,	terbiyeliniz;	Carpentier (Karpentier)'in	Carpentier'in (Karpentier)
istiyorsanız,	istiyorsanız	süzer,	süzer;
İşte	İşte,	bilmeyerek,	bilmeyerek
düsturu.	düsturu!	bağırarak,	bağırarak

BECERİ TEMELLİ - I

1. Eleştirmen, Sait Faik'i hikâyenin kahramanlarından biri olarak görür; yazarın hayatının eserine yansıdığını düşünür. Eseri yazarından bağımsız olarak ele almaz. Hikâye eleştirisini yaparken yazarının hayatını da göz önünde bulundurur. Eleştirmen; ele aldığı eserde yazarının hayatından, kültüründen, dünya görüşünden izler bulunduğu fikrinde olmalıdır.
2. Eleştirmen, hikâye tahlilinde kişisel anıların yer almaması gerektiğine inanır. Kişisel duygular katılmadan yapılan nesnel eleştiri anlayışını benimsiyor olabilir. Ayrıca yazarın özür dilemesi, okurlarına duyduğu saygının bir ifadesi olarak kabul edilebilir.
3. Eleştirmen; bir eserin tamamen yazarın hayatının ve kişisel özelliklerinin yansımaları olduğunu düşünmenin doğru olmadığı, önemli olanın yaşantı değil bu yaşantıyı anlatan yazarın sanat gücü olduğu görüşündedir.

BECERİ TEMELLİ - II

1. Okuduğumuz metin bir röportajdır. Yazar bu betimlemelere yer vererek metni mülakat havasından uzaklaştırmış ve metne röportaj özellikleri kazandırmıştır. Ayrıca betimlemeler metnin üslubunu da etkilemiştir. Yazarın yaptığı betimlemeler okurun zihninde metne karşı bir merak uyandırmıştır.
2. Öğrenciler bilgi birikimine, kültürel yeterliliğine, ilgi ve eğilimlerine göre cevaplayacaktır. Örnek: Ben bilgisayar ve telefonların bakım ve tamirini yapan servisler ile röportaj yaptım. Çağımızın en önemli iletişim aracı olan bilgisayar ve telefonların problemlerinin nasıl çözüldüğünü ve bu iş için gereken bilgi, donanım ve işleyişin tanıtılması için bir röportaj yaptım.
3. Kültür sözlü veya yazılı biçimde aktarılır. Yazılı kültürün taşıyıcısı olan kitap, kültür aktarımının en önemli enstrümanıdır. Sahaflar Çarşısı kitapların özellikle de eski kitapların toplandığı yerlerdir. Bu sebeple kitap meraklılarının doğal toplanma mahalli olmuştur. Farklı meslek gruplarına mensup kültür meraklıları bir araya gelince kültürel sohbetler kaçınılmaz olur. Bu da sahafların kültür aktarımında önemli bir rol oynamasını sağlamaktadır.
4. Bireysel gerçekliklere yer verilmesi röportajın okur üzerindeki etkisini arttırmıştır. Yazılan şiirlerin sahafların eline geçmesi, sahafların yaşadığı sıkıntılardan bahsedilmesi okurun metinde anlatılan kişiler ile empati kurmasını sağlar. Bu empati, okur ile metin arasında gizli bir bağ oluşturur. Bu bireysel gerçekliğin yazarın üslubu ile anlatılması metni daha canlı ve akıcı bir hâle getirmiştir. Bu durum metnin daha uzun süre hatırlanmasına yardımcı olur.
5. Örnek paragraf: Bugün kitapçıları ziyarete gittim. Sahafların sorunlarına dair görüşmek üzere dükkânında Kitapçı Ali ile bir araya geldik. Selam ve kelimadan sonra Kitapçı Ali'ye "Kitapçıların son dönemdeki sıkıntıları nelerdir?" diye sordum. Kitapçı Ali başladı veryansına! "Bir dokun bin ah işit!" derler ya işte öyle. Salgın işleri durma noktasına getirmiş. Günlerdir tek bir kitap bile satamamış. Gelen giden yokmuş zaten. Araya girdim. "Bugünün insanının okuma ile kitap ile arası nasıl sence?" dedim. İştahlı bir şekilde başladı konuşmaya: "Zaten okuyan da kitap arayan da kalmadı eskisi gibi. Bu dijitalleşme, basılı kitaba ilgiyi iyice düşürdü. Bilgisayardan kitap okumak da ne demek! Hiç kitabın yerini tutar mı? Kitabı eline almadan, sayfaları ağır ağır çevirmeden, kitabın mis kokusunu içine çekmeden kitap mı okunmuş? Hem ekran zararlı değil mi canım efendim." dedi bir solukta. "Bir soluklan! Bir çay söyle de damağımız ıslansın. Bu konuşma uzayacak. Söylediklerini tek tek konuşmak gerek." dedim.

CEVAP ANAHTARI

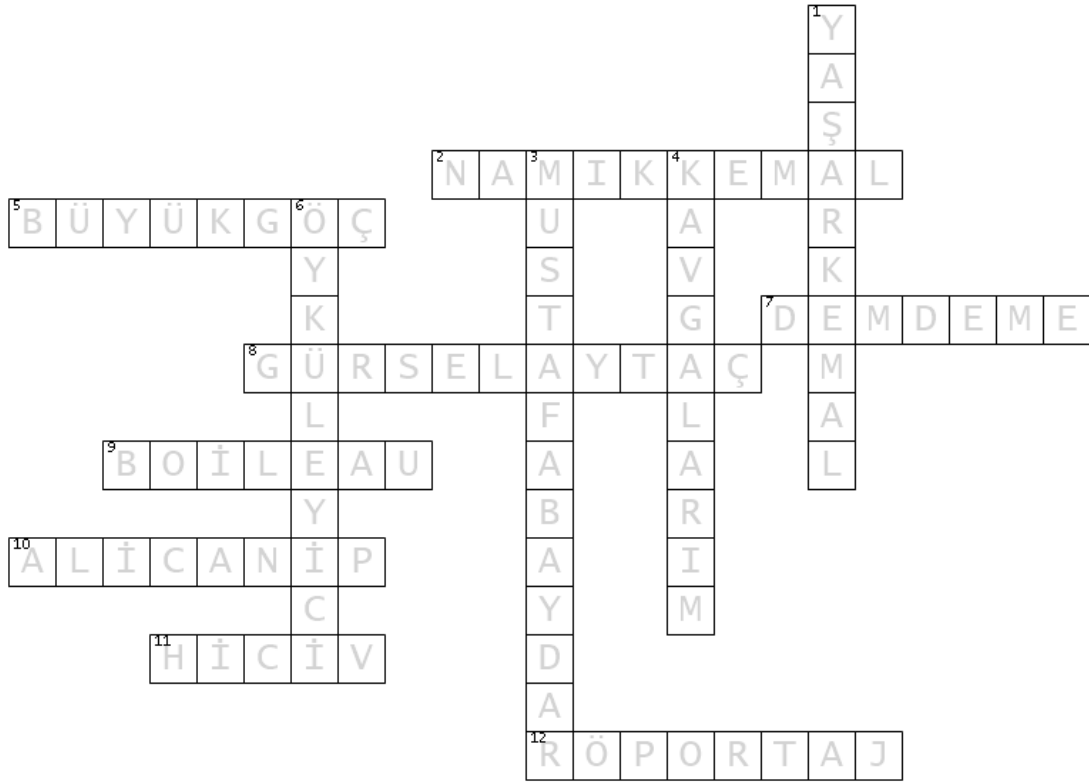
Doğru/Yanlış - I

SÖZCÜK	Y/D	DOĞRU SÖZCÜK
DEVİRİALEM	Y	DEVİRİALEM
ÇEŞME BAŞI	D	
CAN EVİ	Y	CANEVİ
ANADİL	Y	ANA DİL
ELOĞLU	D	
AKŞAM ÜSTÜ	Y	AKŞAMÜSTÜ
ART ARDA	D	
KARA YOLU	D	
OLAĞANDIŞI	Y	OLAĞAN DIŞI
DÖKÜMAN	Y	DOKÜMAN
İLLA Kİ	Y	İLLAKİ
STAJYER	D	
HİÇKİMSE	Y	HİÇ KİMSE

Doğru/Yanlış - II

Özel adlara getirilen iyelik, durum ve bildirme ekleri kesme işaretiyle ayrılmaz.	Y
Soru bildiren ancak soru eki veya sözü içermeyen cümlelerin sonuna soru işareti konmaz.	Y
Başka bir kimseden veya yazıdan olduğu gibi aktarılan sözler tırnak içine alınır.	D
Cümle içinde virgüllerle ayrılmış tür veya takımları birbirinden ayırmak için noktalı virgül konur.	D
Heceleri göstermek için eğik çizgi kullanılır.	Y (kısa çizgi)
Kurum, kuruluş, kurul, birleşim, oturum ve iş yeri adlarına gelen ekler kesmeyle ayrılmaz.	D
Tırnak içinde verilen cümlenin içinde yeniden tırnağa alınması gereken bir sözü, ibareyi belirtmek için yay ayraç kullanılır.	Y (tek tırnak)
Metin içinde art arda gelen zarf-fiil eki almış kelimelerden sonra virgül konur.	D
Uzun cümlelerde yüklemden uzak düşmüş olan özneyi belirtmek için virgül konur.	D
Hitap için kullanılan kelimelerden sonra noktalı virgül konur.	Y (virgül, ünlem işareti)
Bazı kısaltmaların sonuna iki nokta konur.	Y (nokta)
Arka arkaya sıralandıkları için virgülle veya çizgiyle ayrılan rakamlardan yalnızca sonuncu rakamdan sonra nokta konur.	D

BİL-BUL-ÇÖZ

ANAHTAR KELİME: *PERİ BACALARI*

KELİME AVI

HPMYETSUAA

A H M E T

Ş U A Y P

ŞEİİTLR

E L E Ş T İ R İ

ACNTRLEOFAAE

A N A T O L E

F R A N C E

AALTAMŞ

T A Ş L A M A

HTMELEMPKNA

M E H M E T

K A P L A N

TNTİEK

T E N K İ T

MEZZMEE

Z E M Z E M E

ÇBEPİDİAKİ

A B D İ

İ P E K Ç İ

MATALÜK

M Ü L A K A T

EYLIİTCEİMB

B E T İ M L E Y İ C İ

LCOIYA

A C İ

Y O L

ANAHTAR KELİME: **NAMIK KEMAL**

Etkileşimli Kitaplar

Beceri Temelli Kitaplar

Soru Bankası

Mobil Soru Bankası

Dinamik Uygulamalar

3B Modeller

YKS Kampı

TRT EBA TV Lise

OGM
MATERYAL

<http://ogmmateryal.eba.gov.tr>